



1. Dav: Vogel Diff. an creatio Mundi ex lumine nature demonstrari queat. 1704.
2. Chr: Mascevoj Diff. ex Gen: I. vi. 1723.
3. Joachi Hildebrandi Diff. de creatione universi 1687.
4. Berth: Derschow Diff. de immortalitate primi hominis. 1629
5. Christ: Mascevoj Diff. de voluntate Adam 1710
6. Joh: Hurelmanni Diff. de lapsu primorum parentum. 1637.
7. Mart: Corseh Diff. II, de fluvio paradisi. 1706.
8. Aug: Pfeifferi, Diff. de homicidio Lamechi. 1671.
9. Christ: Neubaur Diff. de signo quod Deus Caini posuit. 1672.
10. Joh. phil: Pfeifferi Diff. de homicidio Lamechi. 1670

De
**VOLUNTA-
TE ADAMI,**

IN QUA OMNIUM HOMINUM
VOLUNTAS POSITA FUIT;

Quam
JUVANTE JEHOVA,
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO atq; EXCELSISSIMO PRINCIPE ac DOMINO,
**DOMINO FRIDERICO
WILHELMO,**

REGNI PRUSSIAE ET ELECTORATUS BRAN-
DENBURGICI HEREDE, &c. &c. &c.
AMPLISSIMO SENATU ACADEMICO DECERNENTE,
IN ACADEMIA REGIA REGIOMONTANA,

PRO LOCO
Professionis in Theologia Extraordinariae,
publicae Eruditorum ventilationi submittit,
CHRISTIANUS MASECOVIUS,

S. Th. Doct. & Prof. Extraord. designat. Confist. Samb. Regii
Confiliar. Pastor Eccles. Læbnicensf.

RESPONDENTE
SAMUELE AHL,
Schol. Cniphof. Con-Rect. & S. Minist. Cand.
IN AUDITORIO MAJORI,

Ad d. Aug. A. MDCCX boris solitis.

REGIOMONTI. Literis REUSNERIANIS.

AUGUSTISSIMO, SERENISSIMO
ATQVE POTENTISSIMO PRINCIPI
AC DOMINO,
DN. FRIDERICO,
REGI PRUSSORUM,
MARCHIONI BRANDENBURGICO,
S. R. I. ARCHI-CAMERARIO ET ELECTORI,
SUPREMO ARAUSIONIS ET NEOCOMI
PRINCIPI,
MAGDEBURGI, CLIVIÆ, JULIACI, MONTIUM,
STETINI, POMERANORUM, CASSUBIORUM, VINI-
DORUM ET MEGAPOLIS, ITEM IN SILESIA, CROSNÆ
DUCI,
BURGGRAVIO NORIMBERGENSI,
PRINCIPI HALBERSTADII, MINDÆ, CAMINI,
VANDALIÆ, SVERINI, RACEBURGI & MEURSÆ,
COMITI HOHENZOLLERIÆ, RUPINI, MARCÆ,
RAVENSBERGÆ, HOHENSTEINII, TECKLENBURGI,
LINGÆ, SVERINI, BURÆ & LFFRDAMI,
MARCHIONI VEHRÆ & VLISSINGÆ,
DYNASTÆ RAVENSTEINII, ROSTOCHII, STARGARDIÆ,
LAUENBURGI, BUTOVIÆ, ARLAIÆ AC BREDÆ, &c. &c. &c.

Regi ac Domino suo longè clementissimo

Hanc Disputationem inauguralem in humillimæ
subjectionis & gratæ mentis signum, cum vo-
to exoptatissimæ Regiæ prosperitatis omnis,
ea quâ par est devotione consecras

CHRISTIANUS MASECOVIUS D.



Quando hic de Voluntate Adami, in qua omnium hominum voluntas posita fuit, acturi sumus, nequaquam intelligimus unicè Adamum, exclusâ ipsius uxore Evâ, sed ad utrosque respicimus Protoplastos. *Uterque DEum offendit, uterque à suo creatore descendit, uterque primam & secundam tabulam transgressus est, uterq; voluntariè id fecit, uterque divinum honorem appetivit, uterque sacrilegium commisit, uterque temporali & aeternæ morti adjudicatus est, uterque verò etiam eòdem Christi dōteq; redemptus, neque plus laboris Christo mulieres quam viri exhibuerunt. Peccatum itaque mortale uterque commisit, neque est, quod alter alteri exprobrat.* &c. Salom. Gesnerus sup. Gen. Disp. III. Quæst. XVI. p. m. 88. Nimirum à potiori volumus esse factam denominationem, sicuti idem facit Apostolus, inquit: *Quemadmodum per Adam omnes moriuntur, ita & per Christum omnes vivificabuntur.* I. Cor. XV. v. 22. Ubi tam Evam quàm Adamum intelligit, vel ut alio in loco explicat Ambrosius hisce verbis: *Ut quia Adam unus i. e. Eva, & ipsa enim Adam est, peccavit in omnibus, ita unus Christus Filius DEi peccatum vicit in omnibus.* Comment. Epist. ad Rom. Cap. V. Tom. V. p. m. 191. A. Sensus verò hujus nostræ assertionis hic est: Adamum fuisse, à cujus voluntate dependit omnium voluntas, vel Adamum in paradiso fecisse ac voluisse id, quod omnes homines, si in paradiso ejus loco fuissent, fecissent ac voluissent, ita ut dici possit: Expulsi sumus ex horto Eden, quia peccavimus, mansissemus in statu integritatis, nisi DEi præceptum in eo transgressi essemus, quia, ut Augustinus loquitur, *omnes homines fuere ille unus homo, nempe Adam.* Lib. de Peccat. Merit. Cap. X.

§. II.

Dissentientes hac in re habemus admodum multos, ex quibus aliquos tantum huc juvat apponere. I. sunt *Pelagiani*. Hos stringit Lombardus Lib. II. Distinct. XXX. Lit. C. sic scribens: *Hoc male senserunt quidam heretici, qui dicti sunt Pelagiani: de quibus Augustinus in Libro de Baptismo parvulorum commemorat, dicens; Sciendum est, hereticos quosdam, qui nominati sunt Pelagiani, dixisse, peccatum primæ transgressionis in alios homines non propagatione, sed imitatione transisse. Unde etiam in parvulis nolunt credere per baptismum solvi originale peccatum, quo diu nascentibus nullum omnino esse contendunt.* II. *Sociniani*, & quidem ex principalibus nominandi veniunt, qui similiter à nostra mente planè abeunt, statuunt enim homines non in voluntate Adami peccasse, sed sese ipsos corrupisse. Ita namque Socin Prælect. Cap. V. inquit: *Quoniam igitur concedimus in plerisque hominibus, non quidem propter peccatum primi parentis, sed propterea, quia homines paulatim degenerarunt, & se ipsos corruperunt, innatam quodammodo esse magnam ad peccandum proclivitatem &c. Et Smalz contra Franz, p. 416. Arbitrium in homine liberum esse. Nam eò ante lapsum præditus fuit, & id per lapsum non amisit, id est, voluntas præstandi DEI voluntatem in hominibus naturaliter inest plerumque: Vires autem valde sunt exiguae ad præstandam eam, non ob primi parentis peccatum aut corruptionem propter illud in nos transfusam, sed ob depravationem hominum voluntariam.* III. *Arminiani* quoque ex eorum numero sunt, nostræ qui contradicunt assertioni. Nam docent, Peccatum Adami imputari posteris ejus, quantum DEus eandem poenam, quæ Adamo propter peccatum irrogata, in posteros ejus transfire permittit, quâ doctrinâ omnino negatur, omnium hominum voluntatem fuisse in Adamo peccante. Ipsa verò doctrina eorum habetur in Apol.

pol. Cap. VII. fol. 84. *Fatentur Remonstrantes peccatum Adami à DEo imputatum dici posse posteris ejus, quatenus DEus posteros Adami eidem malo, cui Adamus per peccatum obnoxium se reddidit, obnoxios nasci voluit, sive quatenus DEus malum, quod in pœnam Adamo inflictum fuerat, in posteros ejus dimanare & transire permisit. -- At nihil cogit eos dicere peccatum Adami posteris ejus sic fuisse à DEo imputatum, quasi DEus posteros Adami reverà censuisset ejusdem cum Adamo peccati & culpæ, quam Adamus commiserat, reos.*

§. III.

Hiscæ verò & omnibus aliis, quotquot hâc in re eodem aut aliò modò à nobis dissentiant, opponimus ante omnia ipsum Spiritus S. dictamen. I. enim rotundè inquit Paulus: *Per unum hominem peccatum in mundum introivit, ac per peccatum mors, & sic in omnes homines mors pervasit, & c.* ἕκαστος ἡμᾶς. Rom. V. v. 12. Si verò in Adamo omnes peccaverunt, necessum est voluntatem peccandi omnium hominum in Adamo fuisse, quia sine voluntate peccatum non potest committi. Sed non solum Sociniani excipiunt contrà explicationem horum verborum, ἕκαστος πάντων ἡμᾶς, non in quo, verùm quatenus omnes peccaverunt, reddentes; Verùm vel Erasmus Roterodamus in Novi Testamenti Græco-Latini Editione sua A. 1673. Francof. ad Mœnum excusa, vertit hæc verba per: *quatenus omnes peccaverunt.* Et quanquam eandem phrasin alio in loco secundum nostram sententiam explicet, nimirum Marc. II. v. 4. verba: ἕκαστος παράλυτος κατέκειτο, reddat, in quo paralyticus decumbebat; tamen in ipsa paraphrasi in universis Epistolas Apostolorum & in specie super hunc locum, ad Rom. V. v. 12. explicatio horum verborum suspecta nobis omninò videtur. Ita enim inquit: *Quemadmodum per unum Adam, qui primus prætergressus est DEi præscriptum, peccatum ir-*
A 2 repsit

repsit in mundum, peccatum autem mortem comitem secum traxit, quandoquidem peccatum animæ venenum est; atq; ita factum est, ut malum à Principe generis ortum, in universam posteritatem dimanaret, dum nemo non imitatur primi parentis exemplum: Ita per unum Christum, in quo renascimur &c. Nam minus congruum nobis videtur, dici posse neminem non imitari primi parentis exemplum, quippe imitatio alicujus rei, illius sine dubio cognitionem præsupponit; sed non omnes homines peccatum Adæ cognoscunt, e. g. Gentiles, qui revelationes de Adamo divinas rejiciunt, nec non infantes, in quibus nulla vis actuali cognoscendi sita est, & tamen tam in his quàm illis peccatum Adæ est, nempe peccatum originale. Ut ergò hoc non sit per imitationem, sed quod in Adamo omnes homines peccaverint. Socinianis verò, quia suâ explicatione hujus dicti peccatum originale tollere conantur, rectissimè occurrit Brochmannus, sic inquit: *si vel maximè concedamus, admitti posse & debere Περίστωρ ἐφ' ᾧ interpretationem Socinianam: nihil tamen vel hac ratione decedit nostræ sententiæ. Si enim moriuntur omnes, quia omnes peccaverunt; & certum est, infantes ab ovo maternæ adhuc inclusos aliquando mori, quos tamen nullò peccatò actuali infectos esse sat constat: quis non hinc de facili concluderit, quod præter peccatum actuale detur peccatum quoddam congenitum?* In Syst. Univers. Theol. Tom. I. de Peccat. Cap. VI. Quæst. V. p. m. 449. Col. I. cui explicationi adjicimus, illud peccatum non alia de causa congenitum esse posse, nisi quia homines ipsi in Adamo peccaverunt. II. Eòdem Cap. V. ad Rom. v. 19. hæc habentur verba: *Per inobedientiam unius hominis peccatores constituti fuimus multi* (omnes.) In quibus verbis Apostolus tam Adamum quàm omnes homines asserit (1) esse peccatores (2) per unum idemque medium, nempe inobedientiam factos esse peccatores. Ex quo hoc omninò sequi

sequitur: Si omnes homines per inobedientiam Adæ facti sunt peccatores, inobedientia verò actus voluntatis est, sequitur indubitato omnium hominum voluntatem fuisse in Adæ inobedientia & voluntate.

§. IV.

Sed & rationibus ex S. Scriptura desumptis res confirmari potest, ex quibus prima desumpta sit à pœna peccati, quæ est I. mors, illicò ab initio dictitata hisce verbis: כיום תאכלו מן עץ התמותה. *Quocunque die comederis ex eo, morte morieris.* Gen. II. 17. Quæ ultima verba explicuit Symmachus *ὄντος ἔσθαι mortalis eris*, sicuti & Hieronym. Augustin. aliique, II. Varia afflictio & miseria, quam indicavit DEus, ubi dixit Adamo: *Quia comedisti ex arbore, quam precepi tibi, --- maledicta sit terra propter te, in arumna comedes ex ea, cunctis diebus vita tua.* Gen. III. 17. Ex quibus tale argumentum potest constitui: *Quibuscunque ipsa pœna voluntatis perverse Adamitice inflicta est, illis quoque in Adamo ipsa perversa voluntas Adamitica adscribenda est.*

Atqui omnibus hominibus ipsa pœna voluntatis perverse Adamitice inflicta est.

Ergò omnibus hominibus in Adamo ipsa perversa voluntas Adamitica adscribenda est.

Major sane certissima. Enimverò justitia divina ea est, quæ poenam sine culpa in homines transferre non potest. Expressè enim Propheta: *Filius non portabit iniquitatem patris.* Ezech. XVIII. v. 20. multò minus divinæ justitiæ congruum esse potest, ut totum genus humanum ob peccatum Adæ ceu peregrinum peccatum sine propria culpa luat, sed sequatur necessum est: si totum genus humanum luat ob peccatum Adæ, Adamitici peccati quoq; esse particeps. Sanè rem subolfecere, utut tenuiter tantum, vel ipsi saniores quidam Ethnici.

De quo argumento pulchrè differit Huetius Lib. de Concord.
Rationis & Fidei Lib. II. Cap. IX. p.m. 165. hunc in modum: *Ei si primi parentis peccatum ignoraverunt Ethnici, ex humane tamen nature conditione judicarunt, insontem non esse, qui tot æramnis esset addictus. Admissa itaque in superiore aliqua vita crediderunt peccata ab eo, qui ab ipsis vite initiis ad labores & molestias damnatus videretur. Hinc tam latè propagata est opinio de animarum ἀεὶ ὑπὸ ζῆσι. Hinc ὁμοίᾳ dictum creditit vana antiquitas, quasi ὄψα; quod in corpus tanquam in sepulchrum detrusum animum censeret. Hinc passim invaluit fatuum illud commentum μετεμψυχώσεως, seu potius μετεσωματώσεως, in quod totus penè orbis consensit. Consignatum id deprehendes in vetustissimis Ethnicorum Theologicorum, Vatum & Philosophorum monumentis que supersunt, Orphei, Pythagoreorum, & Platoniorum; quorum constans est doctrina, pristinorum delictorum pœnas in corpore luere animos hominum. Porro idem autor cit, Lib. & Cap. p. seq. 166. Augustinum contra Julianum Lib. IV. Cap. XV, de hac re dissentientem hisce adducit verbis: *Accedere ait ad Christianum dogma, qui errores miseriasque humane vite ad æquum DEi iudicium retulerunt; recitatque insigne ex Tullii Hortensio testimonium, quo Veteres illos sive vates, sive in sacris initiisque tradendis Deorum interpretes, videri ait vidisse aliquid, cum nos pœnarum luendarum causa natos esse dixerunt, ob aliqua in vita superiore scelera suscepta; verumque esse Aristotelis dictum, sic animos nostros cum corporibus esse conjunctos, ut à prædonibus Etruscis corpora viva cum mortuis conjungebantur. Cum alibi dicentem induxisset Tullium, non ut à matre, sed ut à noverca natura editum esse hominem in vitam, corpore nudò, fragili, & infirmo; animo anxio ad molestias, humili ad timores, molli ad labores, prono ad libidines; in quo tamen velut obrutus, inesset ignis quidam divinus*
mentis,*

mentis; tùm subjungit: Non hoc autor iste male viventium moribus dixit effectum, sed naturam potius accusavit. Rem vidit, causam nescivit. Latebat enim eum, cur esset grave jugum super filios Adam, quia sacris literis non eruditus ignorabat originale peccatum. Quæ ultima verba Augustini habentur citato Lib. contra Julian. Cap. XII. Plura exempla ejusdem tenoris videri possunt apud Tobiam Pfannerum in System. Theolog. Gentil. purioris Cap. IX. de Peccato §. IV. p. m. 251. & seqq. Sed quæ in hac materia Gentiles tenuiter & dubitanter, eos nos copiosissimè & clarissimè ex S. Scriptura ad confirmandam majorem nostram propositionem apponere possumus. Minor verò propositio vel sole meridiano clarior est. Nullus enim mortalium à pœna peccati Adamitici exemptus est, quæ pulcherrimè exprimitur à Syracide Cap. XL. v. I. & seqq. *Occupatio magna creata est omnibus hominibus, & jugum grave super filios Adam, à die exitus de ventre matris eorum, usque in diem sepulturae, in matrem omnium. Cogitationes eorum, & timores cordis, adinventio expectationis, & dies finitionis. A residente super sedem gloriosam usque ad humiliatum in terra & cinere. Ab eo, qui utitur hyacintho & portat coronam, usque ad eum, qui operitur linò crudo: furor, zelus, tumultus, fluctuatio & timor mortis, iracundia perseverans & contentio.* Hinc quàm maximè notabilis locutio Ambrosii, qui inquit in Comment. II. Corinth. IV. *Adam forma mortis est.* Inde juxta eum ex hoc licet concludere: Si Adam forma mortis est, cuilibet verò homini & mors & forma mortis competit, sequitur ad unumquemque etiam Adamum peccantem, sive Adami peccantis perversam voluntatem pertinere.

§. V.

Secunda ratio peti potest ab *Analogia primi & secundi Adam,*

Adami, qui est Christus Iesus. Veluti enim hic fuit in reparatione generis humani, ita ille in destructione ejusdem, juxta allegatum dictum Apostoli: *Quemadmodum per inobedientiam unius hominis peccatores constituti fuimus multi; ita per obedientiam unius justii constituentur multi.* Rom. V. v. 19. Nimirum I. Sicuti Justitia Christi dicitur nostra justitia, quâ salvamur, secundum Pauli assertum: *Vos estis in Christo Iesu, qui factus fuit nobis sapientia à DEO justitiaque, & sanctificatio & redemptio.* I. Cor. I. 30. ita sequitur statuendum esse, peccatum Adæ nostrum peccatum esse, quò damnamur. Quippe, veluti in modo allegato dicto Paulus regentis omnem gratiam in Christo addicit; sic ex opposito filiis Adæ irrogenitis omnis damnatio in Adamo addici potest hunc in modum: *Vos estis in Adamo, qui factus fuit nobis insipientia à serpente, diabolo, injustitiaque & profanatio & damnatio.* Hinc quàm maximè appositè August. *Quisquis contendit, humanam in qualibet ætate naturam, non indigere medicò secundo Adam, quia non est vitata primo Adam; non in aliqua questione in qua dubitari vel errari salva fide potest, sed ipsa regula fidei, quâ Christiani sumus, gratie Dei convincitur inimicus.* de PeccOrig. Cap. XXIX.

II. Nemo potest in Iesu Christo esse, ejusque sapientiam, justitiam, sanctificationem & redemptionem suam facere, nisi per propriam fidem. Nam si requiritur, ut *justus ex fide vivat* Rom. I. 17. Gal. III. II., sequitur necessariò, propria & non aliena in ipso fit fides. Ex quo verò rursus hoc fluit consecutarium: Ergò nemo potest in Adamo esse, ejusq; insipientiam, injustitiam, profanationem & damnationem suam facere, nisi per propriam culpam. Quod cum fieri non possit sine voluntate, sequitur omnium hominum voluntatem in voluntate primi hominis peccantis positam fuisse.

§. VI.

Sed ratio hæc ab analogia primi & secundi Adami desumpta, objectiones varias admittere videtur. Videlicet I. Justitia nostra in Adamo secundo, JESU Christo est *per Imputationem*, sicuti vel decies Cap. IV. ad Roman inculcatur. Ergò ad eundem modum quoque peccatum in *Adamo primo* erit *per imputationem*, quò modò verò opus non est, in ipso actu peccandi Adæ fuisse omnium hominum voluntatem, quia & citra culpam ista imputatio fieri potest, quemadmodum justitia Christi fidelibus imputatur citra meritum. Sed respondemus: I. *Concedimus peccatum Adæ in omnibus hominibus esse per imputationem ad eundem modum, quò dicitur esse per generationem proplantatum*, sicuti rectissimè Balduin, in Comment. sup. Cap. V. ad Rom. *Peccatum originale in Adamo fuit actuale, transgressio nimirum præcepti de arbore prohibita: in nobis autem est originale, quia per generationem naturalem nobis commune fit, & cum naturæ nostræ origine incipit*, tamen negamus istam imputationem per generationem esse citra meritum. Quippe illud à justitia & bonitate DEI quam maximè alienum est Verùm quia in Adamo omnis homo peccavit, hinc quoque omni homini peccatum non alienum sed proprium est imputatum. Quam luculentissimè hanc in rem argumentatur Meisnerus in Confid. Theol. Photin. Cap. V. de Ignorant. & Errorib. Levior. p. m. 701. *Qui peccatum odit & prohibet, is decernere nequit, ut totum genus humanum inficiatur peccato, propter unicum malum actum. Sed DEUS peccatum odit ac prohibet. Ergò decernere non potuit, ut totum genus humanum inficeretur peccato, propter unicum malum actum Adami.* II. Tenendum est, *ex culpa & citra meritum* esse opposita, quæ hic rem nostram non destruunt, sed adstruunt, hincque quam optimè

B

locum

locum habent. Nimirum in Adamo secundo, JESU Christo, fit imputatio justitiæ citra meritum, quia ex purâ gratia: Sed in Adamo vel ab Adamo primo fit imputatio injustitiæ ex merito, quia est ex indubitata culpa. II. Objici potest: In Adamo secundo non fuit omnium hominum voluntas recipiendi justitiam. Ita namque Salvator: *Jerusalem, quæ occidis Prophetas, & lapidas eos, qui ad te missi sunt, quoties volui congregare filios tuos, quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas, & nolulistis.* Matth. XXIII, v. 37. Ergo neque in Adamo primo fuit omnium hominum voluntas amittendi justitiam sive imaginem DEI. Sed respondetur, nullam esse & hic consequentiam. Nam in utroque dispar ratio. Enimvero, in Adamo secundo, JESU Christo non fuit consensus Voluntatis omnium hominum cum ipso Adamo, Christo, hac de causâ, quia Christus Adamus secundus *ἰεὺ καὶ σωτὴρ* fuit, qui non nisi sanctam & misericordiae plenam voluntatem habere voluit & potuit erga omnes homines, juxta ipsius effatum: *Venite ad me omnes, qui laboratis & onerati estis, & ego refocillabo vos.* Matth. XI, v. 28. At homines, quibus voluntas hæc Christi universalis offerebatur, corrupti erant propriâ malitiâ, hincque mirum non est, si aliqui, imò multi voluntati Christi repugnaverint, sicuti in specie ad Judæos Stephanus: *Duri cervice & incircumcisi corde & auribus, vos semper Spiritui Sancto resistitis, sicut Patres vestri, ita & vos. Quem Prophetarum non sunt persecuti Patres vestri? & occiderunt eos, qui prænuntiabant de adventu Justi illius, cujus vos nunc proditores & occisores fuistis.* Act. VII, v. 51, 52. At in Adamo primo, peccatore, consensus fuit Voluntatis omnium hominum cum ipso Adamo hæc de causâ, quia Adamus primus merus homo erat, & in Adamo hoc quoque omnes homi-

homines meri homines, ut facile in malo consentientes esse potuerint. Quibus ita adductis, manifestum fit; ratione tantæ disparitatis consequentiam allegatam omnino irritam reddi. Pulchrè in nostram descendit sententiam modò allegatus Balduinus locò citatò, tùm quoad collationem Adami primi cum secundo, tùm quoad discrepantiam inter utrumque, utut tantùm sub generalioribus terminis, hisce verbis: *Occurrunt autem in ista Collatione quadam paria, quadam imparia in Christo & Adamo. Pares sunt in eo, quod Adam & Christus verus & unus homo, quod uterque stirpis rationem obtinet, quodque omnes homines aliquid ab ipsis accipiunt. Impares sunt 1. partim respectu persona, 2. partim respectu ejus, quod conferunt 3. partim respectu medii seu modi, quo conferunt, 4. partim respectu finis, cujus gratiâ conferunt.* H. I. Hincque nos pari modò dicimus; quatenus Adamus primus & secundus pares sunt, & uterque stirpis rationem habet, à primo omnium hominum damnationem per propriam voluntatem assumptam dependere, à secundo verò omnium hominum salutem per propriam fidem assumptam pervenire, quatenus verò impares sunt, à primo omnium hominum damnationem ortum habere, in secundo verò non omnes homines salutem assumere.

§. VII.

Jam explicandum sequitur, QVOMODO Voluntas omnium hominum posita fuerit in Adamo, cum tempore Adami nondum omnes homines extiterint. Circa quam quæstionem variæ explicationes videntur locum habere. Primùm adduci potest *physica explicatio*, positam nimirùm fuisse omnium hominum voluntatem in Adamo ceu in *stirpe*

vel in radice. Sic loqui amat Cyrill. Alexandrinus Comment. in Evangel. Johann. Lib. VI. Cap. XV. *Cum peccato originali, inquit, nascimur, & gravissima cæcitate depressi in mundum venimus: quam quidem cæcitatem de radice primi Parentis contraximus.* Ambrosius verò explicat, voluntatem omnium hominum fuisse in Adamo quasi in massa, ita enim ille: *Manifestum itaq; est in Adam omnes peccasse quasi in Massa. Ipse enim per peccatum corruptus quos genuit, omnes nati sunt sub peccato. Ex eo igitur cuncti peccatores, quia ex ipso sumus omnes.* Comment. in Epist. ad Roman. Cap. V. Lib. A. p. m. 191. Et omnino putamus, utriusque explicationem tam à stirpe & radice defumptam, quam etiam à massa acceptam, ratam esse habendam. Nimirum veluti (1) in radice posita est tota arboris substantia, tanquam in suo principio; ita totum genus humanum arboris ad instar sese habet, cujus radix & principium est Adam, in quo totum genus humanum situm est. (2) Veluti à stirpe vel radice dependentiam suam habent ea omnia, quæ exindè progerminant; ita quoque ab Adamo ceu radice totum genus humanum suam habuit dependentiam. (3) Veluti sublata radice, omnia ista pereunt, quæ in ea latebant, contra verò ista conservatâ, omnia conservantur, quæ in illa latent: Ita stirpe vel radice, Adamo pereunte, totum genus humanum pereat necessum est, illa verò si substitisset, totum genus humanum fuisset conservatum. Pulchrè in nostram descendit sententiam Meisnerus in Considerat. Theolog. Photinianæ Cap. V. de Ignorant. & erratis levioribus p. m. 699. & quidem hunc in modum: *Ad peccatum non fuit personalis, sed universalis, & totius humani generis actus, quod in Adamo extitit velut in communi stirpe, adeoq; unâ in ipso peccavit & mortuum est. Eodem quoque modo in voluntate Adami ceu in massa fuit totius*

totius generis humani voluntas. Quemadmodum enim (1) ex Massa prodit ordo quidam, ita ex Adam ceu ex massa genus humanum. (2) Duplex statuitur mundus, macrocosmus & microcosmus, hic homo, ille est hæc universitas latissimas terram, aquam, aerem &c. continens. Jam verò vel ab ipsis ethnicis creditur, hanc universitatem esse ex massa aliqua, vi divinæ omnipotentiae productam, quam Chaos appellant. Ita quippe Poëta:

*Ante mare & tellus. & quod tegit omnia, cælum,
Unus erat toto Natura vultus in orbe,
Quem dixere Chaos, rudis indigestaq; moles;
Nec quicquam, nisi pondus iners; congestaq; eodem
Non bene junctarum discordia semina rerum.
Nullus adhuc mundo præbebat lumina Titan;
Nec nova crescendo reparabat cornua Phæbe;
Nec circumfuso pendeat in aere tellus*

*Sic erat instabilis tellus, innabilis unda,
Lucis egeus aër - - -
Hanc DEus, & melior litem Natura diremit.
Nam cælo terras, & terras abscedit undas:
Et liquidum spisso secrevit ab aëre cælum.
Quæ postquam --- Ovid. Metamorph. Lib. I. Fab. I.*

Cujus & aliorum ethnicorum Chaos sive massæ mundi descriptionem, rectissime judicat à Mose descriptam esse, Tobias Pfañ, in System. Theol. Gentil. Purior. de Creat. Cap. V. §. 5 cum Augustino de Civ. DEi. VIII. II. Sicuti verò omnes mundi partes in Chao fuisse creduntur; ita quoque tutissime asserere

possumus, omnes homines in Adamo ceu in massa latitasse
vel exitisse, hincque in eadem quoque ipsos peccasse. Ube-
rius rem quam doctissime explicat D. Andreas Rivetus in
Disput. de Peccato Origin. Theol. XI. *Efficiens hujus peccati
causa est primorum parentum lapsus, quò justò DEi judicio reatus
& pravitas natura attracta est, & in totam posteritatem trans-
fusa. Quia enim in paradiso duplicem Adam gerebat personam,
cum suam ipsius, tum totius posteritatis, CUIUS SUSTINEBAT
MASSAM; etiam peccatum ejus geminum habuit respectum; tum
ad ipsum, & sic erat personalis & actualis ipsius transgressio, non
proprie originalis sed originans, seu originem prabens omnibus aliis
peccatorum effectibus: tum ad totum posteritatis genus, quod in
lumbis ejus latens una peccabat, ut Levi decimatus fuit, dum esset
in lumbis Abrahami patris sui Heb. VII. v. 8. & 9 & ita fuit uni-
versalis culpa seu peccatum universale & nature totius vel speciei,
in omnes homines generatione derivandum, ad quos in Adamo sen-
tentia illa directa fuerat: Quacungq; die comederis de fructu &c.
morte morieris. Gen. II. v. 17.*

§. VIII.

Deinde *Politica* Explicatio videtur posse adduci, quã di-
cendum, omnium hominum voluntatem positam fuisse in
Voluntate Adã, ceu in *Plenipotentiariorum hominum omnium*.
Quemadmodum enim Plenipotentiariorum decernit ea, quæ tota
regio cupit, & indè in nomine totius regionis decernit, ita, ut
quod tali modò decretum est, toti attribuatur genti; Sic pa-
riter Adam ceu Plenipotentiariorum totius generis humani, no-
mine totius generis humani in paradiso fecit, quod fecit, nem-
pe de arbore vetita comedit & sic legem DEi transgressus est
ceu

cecu Plenipotentiaris nomine omnium ac singulorum hominum, ut indè meritò ista Plenipotentiaris transgressio toti genti humanæ adscribatur. Quam explicationem amplecti videtur B. Gerhardus, qui sic inquit: *Mors pertransiit in omnes homines, quia omnes peccaverunt, id est, quia Adamus humani generis parens, omnium posterorum, qui per carnalem generationem ex ipso descendunt, personam representans peccavit, qui ad divinam imaginem conditus, non tantum pro sese, sed etiam pro tota posteritate dona illa acceperat.* Cap. IV. de Peccat. Origin. §. 63. Si enim non tantum pro se, sed etiam pro tota posteritate dona imaginis divinæ Adam accepit, cum hisceque donis peccavit; sequitur quoque omnes homines in ipso ceu in Plenipotentiaris dona divina habuisse, eadem per peccatum amississe, ut ergò tali modò peccatum Adæ omninò adscribendum sit toti generi humano. Alii Theologi quoque eandem nostram amplectuntur explicationem; utut verbis paulò aliis. *Peccatum Adami ut cause meritorie imputativè nostrum dici meretur (1.) ex parte ipsius Primioplasti, qui unicà legis rptione omnes posteros, cum culpæ tum pœne implicuit, & ut representator, fons, caput & seminarium totius nature humane suam illis labem adpersit. (2.) ex parte seu respectu DEI, ut iudicis, qui jure summo crimen læsæ Majestatis divine etiam in posteris, utpote in Adamo lapsis, carentiâ justitiæ originalis punit; atque ita peccatum Adamiticum justissimè illis ad damnationem imputat,* inquit Quensted. System. Theol. Part. II. Cap. II. de Peccat. Sect. I. p. 53. col. II. in fine. Balthasar Meisnerus verò citatò locò p. 699. hunc in modum nobis adstipulatur: *Adam hic consideratur non ut persona singularis, sed potius ut parens cunctorum hominum, cui rectitudo sub hac conditione fuit concreta & concreta, ut sibi & posteris eam retineret,*
si

si non peccaret, quamprimum verò vel unico tantùm actu transgressurus esset legem Domini, mox amissum iri ob unicum istum malum actum concreatam rectitudinem & successuram mortem in animà & corpore, quoad Adamum & totam ejus posteritatem. Quorum ita & aliorum Theologorum explicatio hujus rei, idem ac nos, intendit, nempe in Voluntate Adami omnium hominum voluntatem fuisse, ceu in Voluntate Plenipotentiarii totius generis humani.

§. IX.

Ne verò hic Plenipotentiarius toti generi humano videatur obtrusus, eo quod ante alios homines omnes peccator extiterit, addendus hic *consensus cum eo in omnibus hominibus, quem DEUS vi divinae suae omniscientiae jam inde ab aeterno praevidebat*. Nimirum, si ve Adæ locò fuisset in paradiso pius Abraham, si ve Moses cordatus, si ve Daniel devotus, aut Joseph castissimus, vel quicumque alius, idem ex hisce quilibet fecisset, quod fecit Adam. Id quod DEO omniscio non nisi planum atque perspicuum esse potuit, quippe discretori cogitationum & intentionum cordis. *Nec est ulla creatura, quae non manifesta sit in conspectu illius: sed omnia nuda & resupinata oculis ejus, ad quem nobis est sermo*. Hebr. IV. 12. 13. Hincque hujus respectu nequaquam Adam plenipotentiarius obtrusus, sed potius, cum quo consensus genus humanum, dicendus erit. Inde est, quod Augustinus docet, puerulos ex voluntate Adæ contraxisse voluntatem suam peccandi. Ita inquit: *Illud quod in parvulis dicitur originale peccatum, cum adhuc non utantur libero arbitrio voluntatis, non absurde vocatur etiam voluntarium; quia ex primi hominis voluntate contractum, rationem*

nem habet voluntariū. Non itaque falsum est, quod dixi, usque
ad id peccatum esse malum voluntarium, ut nullo modo sit pecca-
tum, nisi sit voluntarium. Lib. I. Retract. Cap. XIII.

§. X.

Hæc vero Adami voluntas, in qua omnium hominum
voluntas posita fuit, suos habet limites. Nimirum, distin-
guendum est inter *Actionem Adæ generalem sive universalem &*
personalem, hanc quam suo tantum nomine, illam, quam no-
mine totius generis humani peregit. Atque juxta hanc di-
stinctionem tenendum est, in Voluntate Adami, quâ actiones
generales peregit, voluntatem totius generis humani positam
fuisse, minimè verò in voluntate Adæ, quâ actiones persona-
les sustinuit. Conditionem Adami universalem quod concer-
nit, circa eandem QVINQVE omninò observanda esse puta-
mus. I. Adamo intellectum illuminatum & simul Volunta-
tem DEO conformem DEum concessisse, utrumq; simul uni-
verso generi humano in Adamo collocasse. Hoc enim abun-
dè constat ex verbis divinis, quæ omnium rerum creator,
divinum Numen, post creationem rerum cunctiarum eloque-
batur: *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem no-
stram: & præsit piscibus maris, & volatilibus cæli, & bestiis, u-
niversaque terræ, omnique reptili, quod movetur in terra. Et
creavit DEus hominem ad imaginem suam: ad imaginem DEi cre-
avit illum, masculum & feminam creavit eos. Benedixit illis
DEus & ait: Crescite & multiplicamini, & replete terram & sub-
jicite eam, & dominamini piscibus maris, & volatilibus cæli, &c.*
Gen. I. v. 26. 27. ubi imago DEi non Adamo, sed omnibus
hominibus, nempe intellectus illuminatus voluntasque cum
C DEi

DEi voluntate maximè conformis, assignatur. Ad homines enim, imagine divina præditos, suam dirigit orationem, eosdemque vult ut crescant & multiplicentur in imagine Dei, ad quàm expressè homines revocat Paulus, sic inquit: *Induite novum hominem, qui secundum DEum creatus est in justitia & sanctitate veritatis.* Ephes. IV. 24. Sic quoque Clemens hic non intelligit unicè protoplastos, sed simpliciter hominem. Ita quippe Lib. VII. Const. Apost. Cap. XXXV. *Finem fabricationis, animantem rationis participem mundi civem, sapientia tua moderatione fecisti, cum diceres: Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram: fecisti, inquam, ut esset homo ἄσπετος ἄσπετος, id est, ornati ornatus, cujus corpus ex quatuor elementis primis corporibus formasti, animam verò ex nihilo, ac sensus quinque ad certamen virtutis dedisti, & mentem ipsius animæ, tanquam aurigam sensibus præfecisti.* Sicque secundum hæc dici potest, in Adamo primùm omnes homines accepisse à DEo voluntatem DEo conformem, quâ potuèrunt perpetuam supremo rerum moderatori obedientiam præstare. II. Asserere possumus, per aliquod temporis spatium, utut illud certò determinari non possit, & Adami & in Adamo simul omnium hominum voluntatem secundum legem DEi præscriptum sese habuisse. Colligi potest hoc exinde, quod ante lapsum de utrisque dicatur: *Erat uterque nudus, Adam scilicet & uxor, & non erubescabant.* Gen. II. v. 25. quippe non erubescere certissimum signum erat status integritatis & rectitudinis voluntatis. III. Veluti Adam nomine omnium hominum exactissimam voluntatem à DEO accepit, eadem per tempus coram DEO rectissimè vixit, ita quoque ipse & in eo omnes homines voluntatis rectæ inconstantiam contestati sunt, legemque divinam de vetita arbore temere

merè transgressi sunt. Sed hic obstare videtur locus ad Roman. V. v. 14. *Regnavit mors ab Adam usque ad Moysen, etiam in eos, qui non peccaverunt in similitudinem prævaricationis Adæ.* Si enim in similitudinem prævaricationis Adæ alii homines non peccavere, sequitur in lapsu Adæ omnes homines perverfam voluntatem non esse contestatos. Sanè turbavit locus hic nonnullos, Originem, ut vocabulum *Non* omiserit, alios verò, ut varià explicationè dictum hoc Pauli emollic, laboraverint. *Vel 1. qui non transgressi sunt mandatum illud de ligno vetito, vel 2. similiter ut Adam, id est, tam graviter, is enim sciens & prudens peccavit: qui non peccaverunt contra expressum mandatum. Vel 3. qui non peccaverunt suo opere, & in se, sive in sua persona, vel propria voluntate, vel actualiter.* Sicuti hæc ex Chrysof. Theodoret. Toletio, Pererio aliisque adducit Polus in Synopsi Criticorum al. S. Script. Interp. Comment. suprâ hunc locum ad Rom V, 14. Sed nodus hic quàm facillimè solvi potest. Nimirum, observandum est, peccatum, quod fuit in Adamo actuale, utpote actu contra mandatum DEi directum, fuisse in posteris hominibus originale, Adamo origine, in omnibus hominibus per propriam voluntatem existens. Hinc quando Apostolus inquit, regnasse mortem etiam in eos, qui non peccaverunt in similitudinem prævaricationis Adæ, non vult dicere, qui non transgressi sunt legem Domini de vetita arbore. Quippe tali modo sibi contradiceret, ubi dixit ante, v. 12. *in Adamo omnes peccasse;* aut sicut dicit v. 19. *per inobedientiam unius hominis multos peccatores factos esse,* qualis verò contradictio nequaquam tali viro à Spiritu Sancto immediatè facta assignari potest. Sed hoc efferre cupit, qui *actualiter* non peccaverunt ad modum prævaricantis Adæ. Sicque non denegat posteris Adæ

peccatum Adæ, ceu proprium peccatum, sed tantum
actuale illud fuisse pernegat. Præclare nobiscum sentit Hut-
terus in Explic. Lib. Christianæ Concord. Art. I. de Peccat.
Orig. p. m. 90.; *Subjicit, inquit, Apostolus: Mortem regnare in*
eos etiam, qui non peccaverunt ad similitudinem transgressionis
Adami. Minime tamen omnium his verbis posteros Adami peccati
originalis expertes constituit: sed diversam tantum rationem pec-
cati in Adamo, & posteris ejus innuit. In Adamum enim pecca-
tum non fuit propagatum generatione carnali; siquidem is non
agnoscit parentes se priores: sed per actualem transgressionem pol-
luit naturam suam. At verò posteri non demum per actum pollue-
runt naturam; sed ex nativitate peccatum secum trahunt; licet
non comederint ipsi de fructu arboris prohibite. IV. Sed ulte-
rius conditio Adami universalis extendi potest. Post lapsum
enim & voluntati Adæ, & in eo omnium hominum volunta-
ti oblata est gratia DEI, & restauratio lapsus in hoc Prot-
Evangelio: Inimicitias ponam inter te & mulierem, & semen
tuum & semen mulieris: ipsum conteret caput tuum, & tu insti-
diaberis calcaneo ejus. Gen. III. v. 15. Pulchrè hanc in renu
Chrysoft. Homil. de Interdict. Arboris Tom. I. Mors per A-
dam; vita per Christum: Evam serpens seduxit: Maria Gabrieli
consensit: sed seductio Evæ attulit mortem, consensus Mariae pepe-
rit seculo Salvatore. Restauratur per Mariam, per Evam quod
perierat: per Christum redimitur, quod per Adam fuerat captiva-
tum: per Gabrielem promittitur, quod per Diabolum fuerat despe-
ratum. Quâ explicatione Chrysostomus quàm luculentissimè
innuit, primum hoc Evangelium non solis Adamo ac Evæ ob-
latum esse, sed in iisdem omnium hominum intellectu ac
voluntati. Observandum verò, Pontificios nonnullos, ex
quibus etiam est Cornelius à Lapide, hoc Chrysostomi di-
cum

Etum adducere hunc in finem, ut stabiliant versionem vulgatam in allegato dicto Gen. III. v. 15., quæ voculam *NON* explicant per *ipsa*, intelligentes Mariam, & dicimus, eosdem hoc dicto allegati Patris hac in re nihil efficere. Nam equidem dicit, restaurari lapsum generis humani per Mariam, sed *instrumentaliter*, quia Mater Salvatoris, per Christum verò ait redimi genus humanum, *meritorie*, quia suo sanguine redemit, pro eodemque satisfecit, id quod nos quoque dicimus. Sed denique V. Adami conditioni universali adjiçenda *expulsio protoplastorum ex Paradiso*. Gen. III. v. 24. Quippe non Adam solum cum Eva exivit è paradiso, sed in ipsis omnes quoque homines ad agrum maledictum egressi sunt. Non solum voluntati Adæ dolor hoc exitu est infligendus, sed omnibus quoque hominibus, qui lubentissimè permansissent in horto adeo salubri atque amœno. Atque hucusque duravit voluntas ac conditio Adæ universalis, post ejectionem è paradiso expiravit hæc universalitas, & omnes ejus actiones coeperunt esse particulares, quæ personam ejus in particulari respexere, utpotè actio illa voluntatis, quæ Evangelium de capite serpentis conterendo recepit constanterque servavit, cœterumque vitam modestam, non tamen sine peccato peregit. Nam si porrò universales fuissent Adæ actiones, sequeretur, veluti in Adamo omnes lapsi sunt, ita quoque, in eodem omnes resurgere, quod tamen ita fese non habet. *Nam multi sunt vocati, pauci verò electi*. Matth. XX. v. 16.

§. XI.

Neque exindè inferre quidpiam fas est contra justiciam aut misericordiam DEI, fortè hunc in modum: *Si DEUS in vo-*

luntate Adæ posuit omnium hominum voluntatem, quâ actu lapsi sunt, legemque DEi transgressi: Cur non quoque in voluntate Adæ, quâ hic per fidem de lapsu surrexit, omnium hominum voluntas posita fuit, ut cum Adamo omnes homines resurgerent? An fortè potentius Adæ peccatum, quàm misericordia DEi in Christo? sicuti Pelagius. Hæc quippe aliquos tantùm completitur, illud verò ad omnes transit homines. Rom. V. v. 12. Pertransit peccatum, pertransiit: Verbum attendite: Quod audivistis considerate: videte quid est pertransiit? Inde est & parvulus reus: peccatum non fecit, sed traxit: Etenim peccatum illud non in fonte mansit, sed pertransiit: non in illum aut in illum; sed in omnes homines pertransiit. Inquit August. Serm. IV. super hæc verba Apostoli. Hæc, uti dictum, neque contra justitiam neque contra misericordiam DEi quidpiam faciunt. Sanè non contra justitiam DEi. Si enim vel hoc uniccè asseramus, homines in Adamo peccantes æternam meruisse poenam, sanè & asserere poterimus, à justitia divina prætereundum nos non posse, ut, veluti in Adamo omnes homines lapsi sunt, ita juxta suam justitiam statuatur, omnes homines in Adamo quoque necessario resurgant. Imò à justitia divina planè alienum non fuisset, si DEus post lapsum tam Adamo quàm omnibus hominibus, resurgendi copiam denegasset. Nam quicumque tantis donis æternum Bonum læserant: digni quoque evadebant, ut in æternum luerent. Emphaticè Mornæus hæc in parte justitiam DEi à sinistro malevolorum judicio vindicat hisce verbis: Est, qui in injustitiam DEi insurgit. Tàm levi, inquit, de causatam graviter hominem punire, quid hoc juris? Imò dic, quid naturâ justius? Et quid magis naturale, quàm ut obtenebrescat, qui solem avertatur? aut, ut ait Photinus, deterior fiat, qui ab optimo recedit? At O homo, qui tibi
vi.

videris justior, saltem aequior, ipso DEO, quam ipse in filium pœnam statuas, non puerum aut minorem annis, sed puberem & majorem, non inopem, sed locupletem, non famelicum, sed rebus omnibus ad hanc vitam pertinentibus opiparè instructum; si ultrò ob rem nihili, animi causa, consultè tibi displicere voluerit? Pone igitur tibi ob oculos Adamum, solâ merâque creatoris benignitate in mundum inductum, non nudum, sed universò vestitum: non stupidum, sed egregiâ & purâ mente præditum; non appetitus servum, sed cujus appetitus voluntati, voluntas rationi pareat, si velit. Seu peccatum ipsum consideres; rebellionem, infidelitatem, superbiam, seu non peccandi facilitatem, & facultatem atzendas; virtutem, libertatem, puritatem, num hoc scelere satis dignas pœnas comminisci queas? de Verit. Christ. Relig. Cap. XVII. m. p. 283. Quæ cum de omni homine dici queant ac debeant, nullò pacto videmus, quod justitiæ divinæ imputari possit, quod non omnes lapsi in voluntate Adami resurgant. Ita pergit citatò locò modò laudatus Mornæus: *At in liberos cur tam severus? cur tam immitis? Quin dic potius; Cur tam misericors ille? cur tam benignus? nempe qui per parentis lapsum humiles facere voluit, ne eadem temeritate ruant.* Hæc sufficere possent ad DEi justitiam hæc in parte. Sed porrò adducere possumus: In Adami voluntate posita fuit omnium hominum voluntas ad labendum, DEique legem transgrediendum, non ex voluntate DEi. Quippe DEus Adamum, & in eo omnes homines ad perpetuam vitam creaverat, hincque juxta DEi voluntatem, ut in Adamo omnium hominum voluntas posita esset in æternum DEO puritate cordis inserviendi. Hoc verò factum cum non sit, sed ipsi homines in Adamo à DEO desciverint, universalis hominum consensus ad malum ipsis hominibus adscribendus erit. Veluti verò DEus

DEus non voluit, ut in Adamo omnes laberentur; ita contra voluit, ut in Adamo per oblatum Evangelium omnes resurgerent. Nam Adamo & simul omnibus hominibus illud obtulit. Quod verò Adam consenserit Evangelio, haud ita verò omnes homines, citrà gravissimam blasphemiam injustitiæ divinæ adscribi nequit, sed tota res in hoc consistit, quod in Adamo ad malum contra DEi voluntatem omnes consenserint, ad bonum verò in eo juxta DEi voluntatem alii consenserint alii dissenserint, sicque perfecta quidem malitia omnium, imperfecta vero resipiscentia, fuerit. Sed neque misericordia DEi hisce in meditationibus periclitatur. Non enim dici potest: Si in Adamo *Justitiâ DEi* omnes homines damnati sunt, ergò quoque in eodem omnes *misericiordiâ DEi* resurgere debent. Nam profectò à misericordiâ nullum debitum requirere possumus, sed quicquid ab ea est, citrà omne nostrum meritum est. Si verò hic debitum est, illud homini adscribendum. Nimirum quia in Adamo lapsi omnes legis transgressione, debebant quoque in eodem omnes Evangelium à misericordiâ DEi oblatum, fide assumere. Sed cur hoc omnes homines non fecere? cur peccavere omnes, omnes verò resipiscere, noluere? Plenissima DEi misericordia, quæ lapsu æternam damnationem merentibus solatium obtulit & restaurationem, cur multi illà posthabitâ peccata peccatis semper cumulant? Res similitudine declarari potest: Si integra civitas rebellionis adversus principem commoveret, ut extingveretur, hincque omnibus & singulis in civitate degentibus mors esset indicata; Princeps verò misericordiâ motus erga tantam subditorum copiam, signum erigeret, quò nuntiaretur, deprecatorios errorem suum rebellionis, fidemque sinceram polliceri.

licitaturos fore immunes à promerita poena; aliqui vero hanc gratiam Principis reciperent, aliqui haud item; fasnetum esset, tantam Principis Clementiam redarguere ob eos, qui temerè eam neglexissent? Pari ratione res sese habet, circa quam nostra jam versatur meditatio: Totum genus humanum in Adamo ceu in stirpe legis divinæ transgressione promeruit, ut funditus extirparetur. En verò *benedictus DEus & Pater Domini nostri Jesu Christi, qui est Pater misericordiarum & DEus omnis consolationis*, juxta II. Cor. I. 3. affectu paternò motus erga genus humanum, non signum tantum, sed realem promissionem obtulit omnibus ac singulis hominibus, in qua omnes veniam transgressionis consequerentur. Sed arripuit hanc fidè DEi misericordiam Adam, multi verò eam neglexèrè. Quis in culpa? Non DEus profectò. Voluit enim ut omnes homines vellent in voluntate Adami recipere gratiam, noluit verò, ut nollent,

§. XII.

Diceret verò hic quispiam: Cur DEus tantum opus uni commisit homini, ut in eo totum genus humanum vel labi vel stare posset? Respondetur **L. Nimis** curiosum est hoc querere. Tali enim modò vel omnia opera divina reformare fas esset. Dici namq; posset: Cur DEUS instituit, ut una species individua omnia ad sui similitudinem generet? ut e.g. à leonibus non nisi leones, ab elephantibus non nisi elephantibus generentur? aut cur DEus quamlibet florum speciem ita creavit, ut ex eorum semine sui similes flores semper progerminent? Sanè veluti in hisce nihil reperimus, nisi quod sapientiæ divinæ adscribendum, ita sapientiæ divinæ quoque relinquendum, quod primum hominem ita creaverit, ut non nisi sui similes generaret, illiq; tali modò commiserit opus totius generis humani, quod in illo stare ac labi potuit. Non er-

D

gò

gò rimamur sed miramur ac veneramur meritò hoc in pun-
cto DEi sapientiam, ac cum Paulo: *O Profunditatem divitia-
rum & sapientia & cognitionis DEi, quam inscrutabilia sunt judi-
cia ejus, & impervestigabiles via ejus! Quis enim cognovit mentem
Domini? aut quis fuit illi à consiliis?* Rom. XI. v. 33 34. Deinde
II. hoc quoq; dicere possumus, uni commisisse DEum totum
genus humanum, ut illicò ab initio in uno homine Adamo
juxta gratiosissimam suam voluntatem divinam felicitatem
humanam stabiliret. Hic enim divinæ gratiæ scopus: Po-
suit Adamum & in Adamo omnes homines in paradiso, ut in
cognitione DEi excellentissima summaque obedientia per-
petuò coram DEO viverent. Sed contra scopum ac volun-
tatem DEi Adamo prævaricanti omnes consensere homi-
nes. Indè plane non est, quod conqueramur: Cur DEus tan-
tum opus uni commiserit homini? Ulterius verò excipi pos-
set: Etsi de bonitate DEi erga Adamum & in eo erga omnes
homines dubitari non debeat, certum tamen est, DEum pro
omniscientia sua prævidisse & Adami & in Adamo omnium
hominum præposteram voluntatem, cur ergò non impedi-
vit? Respondeat pro nobis hoc in casu divus Augustinus,
qui nostram in rem sic dixerit: *Sed præsciebat, DEUS, quid
eorum factura esset voluntas mala. Præsciebat sanè, & quia fal-
li non potest ejus præscientia, ideo non Ipsius, sed eorum est volun-
tas mala. Cur ergò eos creavit, quos tales futuros esse præsciebat?
Quia sicut prævidit quid mali essent facturi, sic etiam prævidit de
malis factis eorum, quid boni esset ipse facturus. Sic enim eos fe-
cit, ut eis relinqueret, unde & ipsi aliquid facerent, quo quicquid
etiam culpabiliter eligerent, illum de se laudabiliter operantem in-
venirent. A se quippe habent voluntatem malam, ab illo autem,
& naturam bonam & justam pœnam: sibi debitum locum, aliis
exercitationis adminiculum & timoris exemplum.* Sed posset,

inquirunt, etiam ipsorum voluntatem in bonum convertere, quoniam omnipotens est. Possêt planè. Cur ergo non fecit? quia noluit. Cur noluerit, penes ipsam est. Debemus enim non plus sapere quam oportet sapere. de Genesi ad Literam Cap. XI. Sed adhuc res pati videtur exceptionem hunc in modum: Nisi Adamo commissa esset omnium hominum voluntas, sed ille pro se tantum lapsus esset, tùm posteri potuissent à lapsu Adæ exemplum capere, ac discere cautius ambulare. Quæ obiectio verò, utut roboris multum habere videatur, nihil hujus omninò tamen habet. Nam I. jam ab æterno DEus prævidit, neminem hominum Adamo cautius ambulare velle, sed potius omnes ad similitudinem Adami maximis imaginis divinæ donis abuti. II. Adam tam cautè vivere coram DEO potuisset, quàm cautè potuissent posteri, si exemplum à lapsu Adæ cepissent. Nam tantis donis instructus erat Adam, quibus & dignitatem præcepti divini, & enormitatem pœnæ transgressionis legis, perfectissimè cognoscere poterat, & tamen labebatur. Vidit verò omnes homines tales futuros DEus, & nisi vidisset DEus, sanè extra culpam eos in Adamo non permisisset perire. III. Unò verbò dicimus: DEum instituisse tantà sapientiâ rem, quantam humana ratio nequaquam comprehendere potest, reformare verò ei nullatenus fas est. Bernhardus Sermon. I. super Domin. I. post VIII. Epiphan. inquit: *Aliena est culpa, quia in Adam omnes nescientes peccavimus: nostra, qui etsi in alio, nos tamen peccavimus, & nobis justo DEI judicio imputabatur, licet occulto.* Ecce hic insignis Doctor fatetur hoc in casu suam inscitiam, quâ verò justitiam DEI nequaquam accusat, sed potius rationem suam captivans, piâ mente ad DEI justitiam, utut occultam, confugit. Idque ab omnibus requiritur divini nominis veris cultoribus; ut, si quid supra captum esse apparet, iis funda-

menti loco sit illud Augustini : *Piæ mentis est, de DEO reverenter loqui & sentire.*

§. XIII.

Denique frustra opponitur: Sed uni Angelo voluntas omnium Angelorum minimè commissâ. Quippe aliqui tantùm angeli lapsi, aliqui verò in sua integritate omninò permansère. Nam *Dominus angelos, qui non servarunt suam originem, sed reliquerunt suum domicilium, ad judicium magni illius dici, vinculis æternis sub caligine servavit.* Jud. v. 6. *Boni Angeli verò sunt administratori Spiritus, qui in ministerium emittuntur propter eos, qui heredes erant salutis.* Ebr. I. v. 14. Cur ergò eòdem modò cum hominibus actum non est, ut quilibet pro sua aetione ad modum angelorum vel gloriam vel poenam consequeretur: Ad quam objectionem variò modò responderi potest. I. Cur ex hominibus, ad modum Angelorum, à DEi præscientia non sunt reperti ulli, qui donis imaginis divinæ uterentur ad perseverentiam in gratiâ DEi? Cur omnes iisdem posthabitis à Domino suo desciverunt? Nam profectò, veluti angeli multi permansère in suâ gloriâ, ita in eadem omnes homines permanere potuissent. Enimverò, sicuti Angelos omnes DEus ad sui ministerium cum ineffabilibus donis creavit, ita cum iisdem omnes quoque homines, qui omnes ad modum omnium Angelorum potuissent non labi. Et sicuti omnes homines lapsi sunt, ita omnes Angeli labi potuissent, si ad modum hominum libero arbitrio abusi fuissent. Inde Augustinus Libro de Ecclesiasticis Dogmatibus Cap. LXX. *Angeli verò, qui in illa, qua creati sunt, beatitudine perseverant, non natura possident bonum, ut non mutarentur cum cæteris, sed arbitrii servantes bonam voluntatem & bonam conditionis, & fidem suo Domino. Propter quod & meritò ab ipso Domino sancti Angeli vocantur, quod tenuerunt arbitrii sanctitatem,*

nec

*nec sociorum exemplo deviarunt. Idem quoque Augustin. de Fide, ad Petrum Diaconum Cap. XXV. hæc de hominibus hoc in puncto effert: Firmisimè tene, & nullatenus dubites, primos homines, i. e. Adam & mulierem ejus, bonos & rectos, & sine peccato creatos esse cum libero arbitrio, quò possent, si vellent, humili & bona voluntate servire atq; obedire: quò arbitriò etiam possent si vellent, propria voluntate peccare: eosq; non necessitate, sed propriâ voluntate peccasse: illòque peccatò sic in deterius mutatam humanam naturam, ut non solum in ipsis primis hominibus per peccatum mors obtineret regnum, sed etiam in omnes homines transiret peccati mortisq; dominium. Ex tali ergò discrepantia usus vel abusus liberi arbitrii, quæ in angelis ac hominibus fuit, nil quicquam vel contra DEi sapientiam, vel ejus justitiam aut misericordiam inferri potest. II. Utut nobis ignotum sit, quò præcisè peccatò lapsi sint angeli; tamen non dubitamus, principalem quendam Angelorum fuisse, qui lapsus est, & cum quo quoque lapsi omnes cæteri angeli, qui lapsi sunt. Hinc notabiliter olim dicturus est Dominus ad damnandos: *Discedite à me maledicti in ignem æternum, qui paratus est Diabolo & angelis ejus.* Matth. XXV. v. 41. ubi distinctio inter Diabolum & angelos ejus, quod nimirum per Diabolum principalior Angelus, per angelos simpliciter minus principales intelligantur angeli. Et quoque hanc in rem Justinus Martyr pro Christianis Apologia II. p. m. 71. Lit. A. & B. hæc habet: *Apud nos Archidux & Princeps malorum demonum, serpens vocatur & Satanas & Diabolus: sicuti ex scriptis nostris, si inquiratis, cognoscere potestis: quem unà cum militia sua & hominibus eum sequentibus in ignem missum, & per seculum infinitum excruciatum iri, præmonstravit Christus.* Sicque tali modò lapsus angelorum cum hominum lapsu miram habet convenientiam. III. verò, ineffabilis est DEi misericordia erga lapsum hominem,*

nem, nulla verò ergà lapsos dæmones. Hi nullò modò re-
 staurationem sui lapsûs consequi possunt, ad restauracionem
 verò generis humani, quæ & quanta fecit elementissimus
 DEUS! Ut deperditus homo saluari posset filius DEi, uni-
 genitus DEi Filius nasci voluit filius hominis. *Ubi enim ve-
 nit plenitudo temporis, emisit DEus Filium suum, factum ex mu-
 liere, factum legiobnoxium, ut eos, qui legi erant obnoxii, redi-
 meret, ut adoptione filiorum ejus jus reciperemus.* Gal. IV. v. 4. 5.
 Ut servi maledicti liberarentur à promeritâ poenâ infernali,
 ipse DEus dira ac dura quæquæ perpeßus est, ut cœlestis glo-
 riæ participes fierent damnati homines, Sanctissimus DEus in
 extrema ignominia animam efflavit. Quæ ergò & similia,
 talia animo nostro si volvimus ac revolvimus, mirandi
 omninò habebimus materiam, cur DEus affectu adeo pater-
 no flagraverit ergà homines indignos ac omninò damnan-
 dos, odiò verò inextingibili ergà lapsos angelos sit accen-
 sus. Hæc ergò & similes hoc in pacto ratiunculas planè
 non audimus, humillimâ mente DEi sapientiam, justitiam,
 misericordiam veneramur, ac finem nostræ Di-
 sputationi imponentes, relinqvimus

SOLI DEO GLORIAM.



99 A 6943

ULB Halle 3
002 821 931

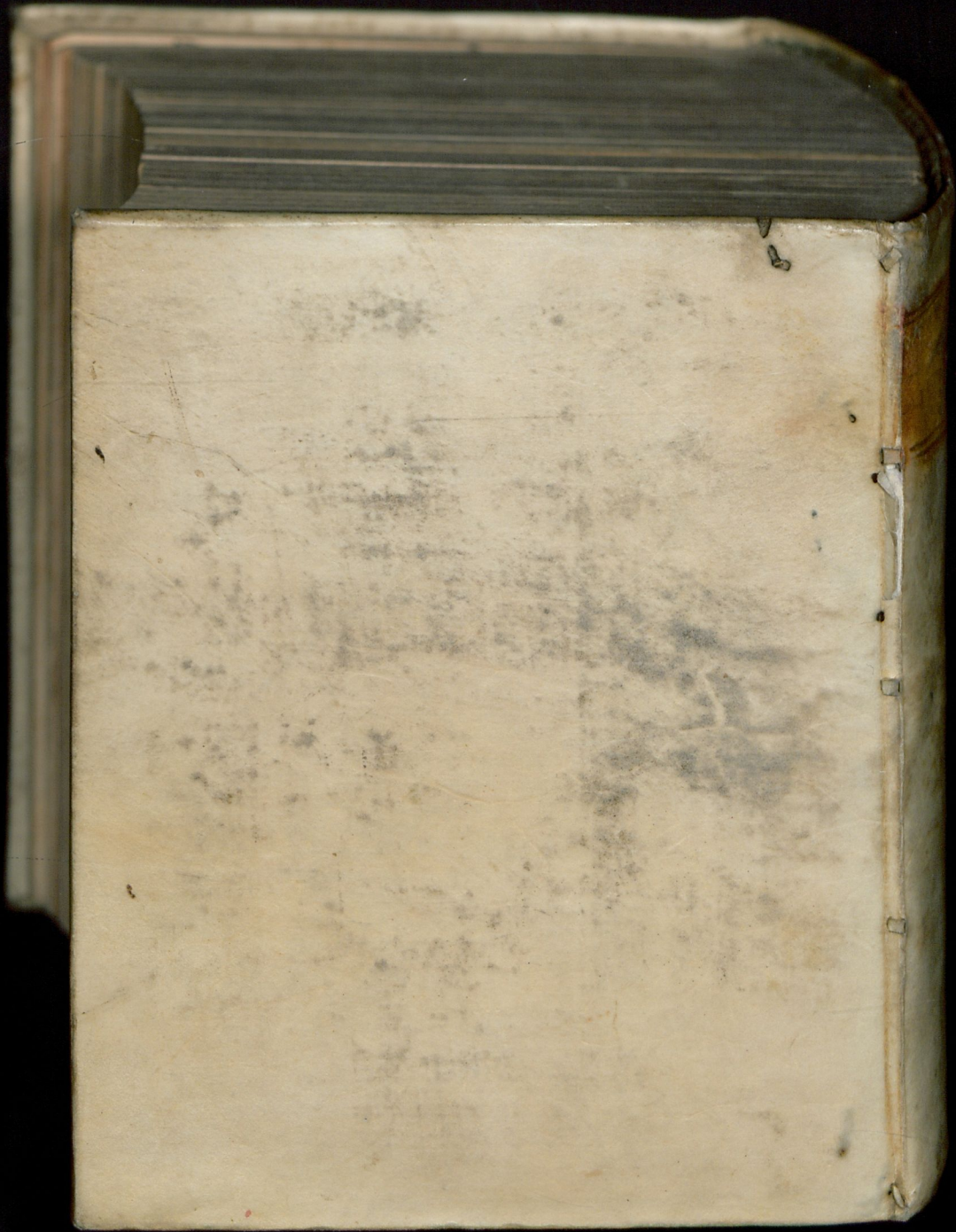


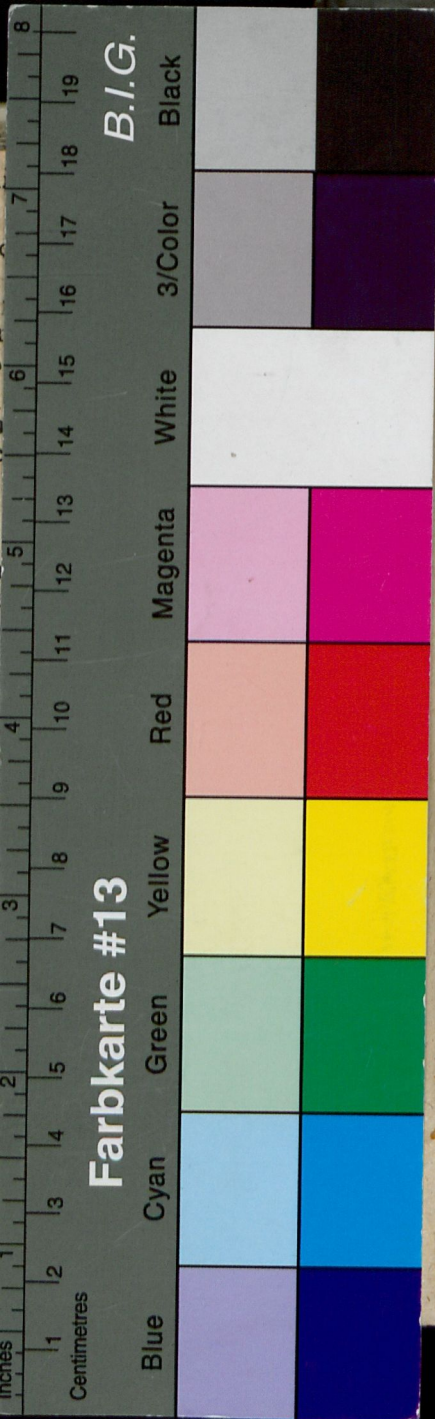
Handwritten mark

Detrov

Vb 17 *Hi 97*







B.I.G.

Farbkarte #13

De
**VOLUNTA-
TE ADAMI,**

**IN QUA OMNIUM HOMINUM
VOLUNTAS POSITA FUIT;**

Quam
JUVANTE JEHOVA,
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO atq; EXCELSISSIMO PRINCIPE ac DOMINO,
**DOMINO FRIDERICO
WILHELMO,**

REGNI PRUSSIAE ET ELECTORATUS BRAN-
DENBURGICI HEREDE, &c. &c. &c.
AMPLISSIMO SENATU ACADEMICO DECERNENTE,
IN ACADEMIA REGIA REGIOMONTANA,

PRO LOCO
Professionis in Theologia Extraordinariae,
publica Eruditorum ventilationi submittit.
CHRISTIANUS MASECOVIUS,

S. Th. Doct. & Prof. Extraord. designat. Consist. Samb. Regii
Confiliar. Pastor Eccles. Læbnicensf.

RESPONDENTE
SAMUELE AHL,
Schol. Cniphof. Con-Rect. & S. Minist. Cand.
IN AUDITORIO MAJORI,

Ad d. Aug. A. MDCCX horis solitis.

REGIOMONTL. Literis REUSNERIANIS.